

OTEVŘEN NOVÝ OBOR ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Príspevek predstavuje nový bakalársky obor územního plánování, který byl roku 2009 akreditován na Fakultě životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze. V současné době absolvovalo první ročník oboru prvních přibližně sto studentů. Príspevek předkládá zkušenosti z prvního roku studia.

Roku 2009 byl v České republice konečně akreditován samostatný obor vysokoškolského studia Územní plánování. Akreditace byla udělena Fakultě životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze. Obor vznikl jako odpověď na naléhavou potřebu připravit kvalifikované odborníky v oboru územního plánování pro činnosti ve veřejné správě, a to zejména na odborech územního plánování obcí s rozšířenou působností nebo na krajských úřadech. Pro práci na těchto pozicích musí pracovník v současné době složit zkoušku zvláštní odborné způsobilosti (ZOZ) podle § 21 zákona 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků. Cílem nového oboru na FŽP je namísto zjevně nepostačující časové dotace třítydenních přípravných soustředění pro zkoušku ZOZ vytvořit ucelené vzdělání připravující všestranné profesionály.

Koncem září 2010 byla zahájena výuka bakalářského studia. K přijímacímu řízení přišlo 243 uchazečů, což výrazně předčilo očekávání a potvrdilo, že je obor zapotřebí a že si toho jsou zřejmě vědomi i studenti. Velký počet přihlášených umožnil vybrat při přijímacím řízení ty nejlepší, což je zajištěním příslibem pro kvalitu studia. Nakonec bylo přijato 106 studentů a letos většina z nich úspěšně absolvovala první ročník. Podobně vysoký zájem o studium byl zaznamenán i letos, a tak dalších přibližně sto nových studentů nastupuje do prvního ročníku v říjnu 2011.

Absolventi oboru územního plánování najdou tedy uplatnění především ve veřejné správě, ale mohou se též stát členy týmu zpracovatelů územních plánů a provádět výkon projekční činnosti jako specialisté na vybrané aspekty územního plánování. Dalšími možnostmi uplatnění jsou také developerské společnosti, realitní agentury, stavební společnosti aj.

Struktura studijního plánu vychází z potřeby tematicky rozsáhlého teoretického základu a současně nezbytnosti získat potřebné zkušenosti a dovednosti v praktické projektové výuce. Struktura teoretické části se člení na předměty zabývající se institucionálním prostředím územního plánování, přírodním prostředím, krajinou a její funkcí a umělým prostředím sídel včetně jeho funkčního a prostorového utváření. Nezbytnou součástí jsou technické znalosti informačních technologií, kde se vedle základů AutoCADu klade důraz především na znalost geografického informačního systému. Na výuce se podílí spolu s pedagogy vysoké školy také externí odborníci z jiných škol, z úřadů a z praxe územního plánování.

Vysoký podíl, 33 procent, má na výuce praktická projektová výuka. Tady si student postupně vyzkouší analýzy území (1. ročník), tvorbu rozvojové strategie a její promítnutí do zadání územního plánu (2. ročník), dále pak tvorbu samotného územního a regulačního plánu (2. a 3. ročník). Projekt je syntetickým předmětem, který v praxi uplatňuje znalosti z ostatních teoretických předmětů. Při přípravě výuky je na návaznost a provázanost s ostatními předměty kladen vysoký důraz.

Projekt zpracovávají studenti v týmech pro jednu obec, kterou si zvolí na začátku studia. V prvním ročníku měli možnost volby mezi obcemi v nejbližším okolí Prahy – Hostivicemi, Jenčí, Rudnou a pražskou částí Řeporyjemi. Blízkost řešeného území a jeho snadná dostupnost jim umožnila vrátet se do území a průběžně ověřovat své analytické poznatky. S některými obcemi byla v průběhu semestru navázána spolupráce: obce studentům poskytly některé informace a podklady. Studenti zpracovali analýzy s cílem seznámit se s řešeným územím, definovat jeho problémy a potenciály, aby mohli v následujících ročnících zpracovávat návrhy rozvoje těchto obcí. Zpracovali analýzu širších vztahů v území, historickou, funkční a prostorovou analýzu. Se záměrem plánovat území především uspokojující potřeby místních obyvatel zpracovali studenti také sociologický dotazník, ve kterém se obyvatel ptali na jejich spokojenost, či nespokojenost s životem v obci. Odpovědi obyvatel byly často překvapující; zdaleka ne vždy potvrdily hypotézy studentů. Šetření v terénu bylo pro studenty prvním střetnutím s realitou plánování a studenti sami výsledkům a interpretaci dotazníků přikládali velkou důležitost. Závěry z analýz pak studenti zobrazili

Příprava výstavy prací na konci semestru

li do problémového výkresu a na konci semestru prezentovali své poznatky na veřejnosti. Semestr ukončila prezentace a dvou týdenní výstava ve veřejných prostorách školy.

Dotazníky na konci prvního roku studia jsme zjišťovali, jak studenti hodnotí projektovou část studia. Naprostá většina studentů vyhodnotila praktickou část studia jako „velmi přínosnou“, „tvůrčí“, někdy i „zábavnou“. Často byli ale zaskočeni rozdílnými názory vyučujících (naši snahou je konzultace s více lidmi, kteří přinášejí do problematiky různé pohledy a nejsou uzavřeni v přesvědčení, že jejich názor je jediný „správný“). Zřejmě byli také překvapeni možnostmi, dokonce podporovanými diskusemi mezi vyučujícími a studenty.

Prezentace analýz území na konci semestru

Věříme, že jsme studentům prvního ročníku pomohli pochopit, že v plánování na jeden problém může existovat více řešení. Věříme, že do dalšího ročníku postoupí se stejným elánem a nadšením, s jakým pracovali doposud. Doufáme, že studenti v průběhu studia přinesou řešeným obcím nové pohledy na jejich problémy, ale především doufáme, že absolventi vstoupí do praxe jako odborníci v oboru územního plánování, kteří budou pro obce, kde budou pracovat, přínosem.

*prof. Ing. arch. Karel Maier, CSc.
Ústav prostorového plánování FA ČVUT
Fakulta životního prostředí ČZU
Ing. arch. Vladka Kirschner, Ph.D.
Fakulta životního prostředí ČZU*